

COVID-19 Tokoni ki he Vahé (Wage Subsidy) 'Ākosi 2021

Ko e fakamatalá ni ko ha fakahinohino pē. Ko e fakapapau ki he Tokoni ki he Vahé, 'oku ma'u ia 'i he uepisaiti (website) 'a e Work and Income pea 'oku 'i ai mo e ngaahi fakamatala fakaikiiki kotoa pē ki he malava ke kau ki aí mo e ngaahi fiema'u ke fakakakató, pea 'oku mafai ange foki ia 'i ha toe ngaahi fakamatala kehe.

- Ko e COVID-19 Tokoni ki he Vahé 'Ākosi 2021 ko ha totongi ia ke tokoni'i e ngaahi ngāue'anga 'i Nu'u Silá ni kātoa, ke nau malava 'o hokohoko atu 'a e vahe 'enau kau ngāué mo malu'i 'a e ngaahi ngāue 'a e ngaahi pisinisi kuo uesia 'e hono hokohoko atu 'o e Fakatokanga Lēvolo 3 mo e 4 mo e Fa'unga Malu'i ki he COVID talu meí he mafola 'a e COVID-19 meí he 'aho 17 'o 'Ākosi 2021.
- Kuo totongi atu 'a e Tokoni ki he Vahé 'Ākosi 2021 'o fakakātoa ki ha uike 'e ua 'i ha tu'unga ko e \$600 ki he uike ma'á e tokotaha ngāue taimi kakató pea \$359.00 leva ki he uike ki he tokotaha ngāue konga-taimi (part-time) takitaha.
- 'I he 'ene a'u mai ki he taimi ní kuo fakahoko ai ha ngaahi totongi 'e fitu 'i he Tokoni ki he Vahé.
- Ko e takai takitaha 'oku fiema'u ki ai ha tohi kole fo'ou, pea kuo pau ke fakapapau'i 'e he ngaahi pisinisi 'oku nau fakakakato 'a e ngaahi makatu'unga kotoa pē ki he tohi kole takitaha.
- Kapau na'á ke kole ki ha Tokoni ki he Vahé kimu'a, te ke lava 'o toe tohi kole mai ki he Tokoni ki he Vahé #8 'i ha 'osi ha uike 'e ua meí ho'o tohi kole fakamuimui tahá. Ko ia ai, kapau na'á ke tohi kole mai 'i he 'aho Tu'apulelulu 25 'o Novemá, te ke lava 'o toe tohi kole mai ki he Tokoni ki he Vahé #8 'i he 'aho Tu'apulelulu, 9 'o Tisemá. 'E 'ikai lava ke tali 'a e ngaahi tohi kole mai kimu'a aí. 'E fiema'u ke ke tatali ki he faka'osinga 'o e totongi fakauike uá ka ke toki tohi kole.
- Kapau na'e 'ikai te ke tohi kole mai ki he ngaahi Tokoni ki he Vahé kimu'á, te ke kei lava pe 'o tohi kole mai ki he Tokoni ki he Vahé #8 meí he 'aho Falaite, 26 'o Novemá 'o kapau 'okú ke fakakakato 'a e ngaahi me'a kotoa pē 'oku fiema'u ki aí.
- 'E lava ke fakahū mai 'a e ngaahi tohi kolé 'i he uepisaiti 'a e Work and Income, www.workandincome.govt.nz/wagesubsidy
- **Ke fakapapau'i 'oku vave 'a e ngāue ki ho'o tohi kolé, 'oku mahu'inga ke tatau 'a e fakamatala 'oku 'omai 'i ho'o tohi kolé mo ia 'oku tauhi 'e he Potungāue Tukupau Vāhenga (Inland Revenue)** (hangē ko e fika IR, hingoa, 'akauni pangikē, fakaikiiki 'o e kau ngāué kau ai e hingoa mo e fika IR).

- 'Oku totonu ke ke fakapapau'i 'oku ke tohi kole mai ki he totongi totonú. Ko e ngaahi pisinisi 'e ni'ihiki kuo nau tohi kole mai ki he Tokoni ki he Malōlō mei he Ngāuē (Leave Support Scheme) pe ko e Tokoni Taimi Nounou ki he 'Ikai Ma'u Ngāuē (Short Term Absence Payment), ka na'a nau 'uhinga ke nau tohi kole ki he COVID-19 Tokoni ki he Vahé 'Ākosi 2021. ('E lava pē ke ma'u atu 'e he ngaahi Pisinisi 'a e taha 'o e ngaahi totongi 'e tolu mei he COVID-19 ki he tokotaha ngāue tatau, 'i he taimi tatau.)

Ko e Ngaahi Fiema'u ki he Kau Ki Aí (Eligibility Criteria)

- 'Oku mahu'inga ke ke lau fakalelei 'a e ngaahi fakamatala kotoa pē, kau ai 'a e fakapapau 'oku ke loto ki a'í, pea fakapapau'i foki 'oku ke fakakakato ia.
- Ko e sivi ki he tu'unga pa'anga hū ma'í ko ha holo ki lalo 'o 'oua 'e to e si'i hifo he 40%. 'Oku 'uhinga 'ení:
 - 'Oku fiema'u ke holo hifo 'aki 'e ho'o pisinisi (pe fakafuofua hoko 'i he kaha'ú) ha pa'anga hū mai tu'unga mā'ulalo taha ko e pēseti 'e 40 'i he fo'i 'aho 'e 14 'i he vaha'a 'o e 'aho 23 'o Novemá mo e 'aho 6 'o Tisemá, 'i hono fakafehoanaki atu ki he pa'anga hū mai lolotonga 'o ha vaha'a taimi ko e 'aho anga maheni 'e 14 'i he uike 'e ono kimu'a pea hiki ki 'olunga 'a e Lēvolo Fakatokangá.
 - Ko e ngaahi pisinisi 'oku lahi 'a e feliuliuaki 'o 'enau tu'unga fakapa'angá 'o fakatatau ki he feliuliuaki 'o e ngaahi faha'ita'ú, 'e lava ke fakafehoanaki honau tu'unga fakapa'angá ki he taimi tatau 'i he 2020 pe 2019, 'o kapau te nau lava 'o fakahaa'i 'oku hanga 'e he natula fakafaha'ita'u 'o 'enau pisinisi 'o 'ai ke faingata'a ange kiate kinautolu ke nau feau 'a e vakai'i 'o e tu'unga fakapa'angá 'i hono ngāue'aki 'a e vaha'a taimi ki he fakafehoanaki.
- 'Oku makatu'unga 'a hono fika'i 'o e sivi ki he holo ki lalo 'a e tu'unga 'o e pa'anga hū ma'í 'i he tu'u'anga 'a ho'o pisinisi, pe 'oku tu'u kakato, fakakonga pe 'oku 'ikai tu'u ia 'i ha 'ēlia 'oku nga'unu me'í he Fakatokanga Lēvolo 3 ki he Fa'unga Malu'i ki he COVID-19. Vakai ki he fakahā 'o e fakapapa'ú ki ha fakaikiiki lahi ange.

Hili hono 'oatu 'o e totongí

- Kapau 'oku 'ikai ke hoko 'a e holo 'o e tu'unga pa'anga hū mai 'a ho'o pisinisi 'e fiema'u leva ke ke totongi fakafoki mai 'a e pa'anga tokoní.
- 'Oku fiema'u ho'o pisinisi ke ne teuteu mo tauhi ha fakamo'oni ke poupu'i 'aki ho'o fakapapa'ú (ka 'oku 'ikai fiema'u ke ke 'omai 'eni 'i ho'o tohi kolé).
- 'E fakakakato 'e he MSD 'a e ngaahi vakai'i kotoa pē ki he puipuitu'a mo e tu'unga faitotonu 'o e tohi kolé. 'Oku 'uhinga 'ení 'e kole ki ha ni'ihiki 'o kinautolu na'e tohi kole ma'í kenau 'omai ha fakamo'oni ki he holo 'o 'enau tu'unga fakapa'angá.